OPENBAAR

Besluitenlijst Oordeelvormende vergadering van 17 oktober 2022.
Aanvang: 19.30 uur

Aanwezig:	**Voorzitter:** de heer A. Walter
	De leden: Agendapunt 1: de heren Assink, Ebbers, Hollema, Weevers, Holtman, Van den Berg en Koskamp. Agendapunten 2 en 3: de heren Polman, Onstenk, Hollema, Holtman, Van den Berg, Koskamp en mevrouw Hoezen.
	Namens het college: Wethouders Kok en Groters en burgemeester Stapelkamp
	Griffier: de heer Fiering

Voorstel tot vaststellen van de programmabegroting 2023, de Meerjarenraming 2024-2026, het investeringsprogramma 2023.	
1. Onderdeel 1. Programma 1 Ruimte	

Eerste termijn.

De heer Assink; Wat de Eerste Kamer ook gaat beslissen, Aalten gaat door met het werk dat nodig is om de Omgevingsvisie in de steigers te zetten. Goed dat we daar geen tijd verliezen en redelijk in de tijdslijn lopen. Het wegenarsenaal is van een goed niveau. Daar waar verbeteringen nodig zijn de komende jaren is een plan in de begroting opgenomen. Een investering in 2023 van € 6,5 miljoen. Forse investeringen in veiligheid en bereikbaarheid en wellicht aanzien. De investering voor 2024 mag wel een tandje hoger zijn. We moeten daar scherp in blijven en de juiste prioriteiten stellen. Voor 2023 willen wij de wethouder vragen om zich opnieuw maximaal in te zetten om het landbouwverkeer uit Bredevoort te weren. Dus geen landbouwvoertuigen over de Winterswijksestraatweg. Maar de laatste kilometer van stoplicht Tolhuisweg tot de rotonde Intratuin gewoon op de N318 of rechts van de N318 op een parallelweg. Bij woningbouw zit de gemeente aan andere knoppen. Geen opdrachtgever maar aanjager en faciliteren. De ambitie van 120 de komende drie jaar is fors. Maar moet te doen zijn. De Achterhoek heeft een taakstelling van 8000 woningen. Gedeeltelijk door inbreiding en gedeeltelijk door nieuwe planlocaties, bv. in Dinxperlo en de buurtschappen. Wij vragen het college om nadrukkelijk in de kleine kernen nieuwe bouwlocaties te helpen ontwikkelen. Iedere kern een locatie voor 15 nieuwbouwwoningen zou een mooie ambitie kunnen zijn. Ook in Dinxperlo is er behoefte aan een nieuwe locatie. In de kern Aalten zijn er volgens het college voldoende inbreidings- en transformatieplekken van 70-80 woningen per jaar de komende drie jaar te realiseren. We hopen dat het gaat lukken maar als het allemaal zo tergend langzaam verloopt als op de Kattenberg, dan krijgt een prachtig plan wel een erg zure afdronk. Zal uitbreiding en transformatie voor wat betreft kern Aalten, wel voldoende soelaas bieden. Dit wordt ingebracht als discussiepunt. Eind van het jaar wordt onderzoek gedaan en afgerond naar één of meer nieuwe locaties voor bedrijven in de kern Aalten. Wij gaan ervanuit dat u hier snel op terugkomt en ook snel komt met voorstellen richting de raad. De behoefte aan werklocaties, klein en groot is fors. Ten aanzien van de warmtetransitie zijn in onze gemeente de eerste wijken aangewezen en aangeschreven. Veel meer dan dat hebben wij niet vernomen. Hoe is het vervolg in die wijken? Hoe is de reactie? Hoe is de ervaring tot nu toe? Liggen we op koers in wat we willen en wat we moeten?

De heer Weevers: De toon van de begroting is optimistisch. Het gaat goed met de gemeentelijke financiën en daar zijn we blij mee. Maar dit optimisme confronteert eigenlijk met de realiteit van velen in onze gemeente. Inflatie, energiearmoede, klimaatopwarming, achteruitgang biodiversiteit, de onrust op het platteland en de ongerustheid over de oorlog in de Oekraïne. Wat we moeten doen is onze toon matigen maar vooral ook, en zeker nu we de ruimte hebben, alles in het werk stellen om de genoemde problemen aan te pakken. Dit wordt ingebracht als algemeen discussiepunt. Voor het programma Ruimte betekent dit voor de fractie van de PP twee dingen. Klimaatopwarming en biodiversiteit zijn thema's die ons niet alleen nu raken maar ook vooral de komende generaties. Nu we wat ruimer in ons jasje zitten, is het de tijd om dit degelijk aan te pakken. De startnotitie biodiversiteit wordt volgende week in de raad

vastgesteld. De nota zelf komt later en het is nog niet precies bekend welke maatregelen erin genoemd gaan worden. Duidelijk is wel dat de uitvoering geld gaat kosten. De fractie van de PP stelt voor om hier alvast jaarlijks een budget voor vrij te maken van € 100.000 extra. Bovenop wat al is opgenomen. Dit zijn geen kosten, maar investeringen in de toekomst. De fractie van de PP stelt voor om een duurzaamheidsfonds voor minima in te richten. De exacte vorm staat nog ter discussie. Dit fonds nu te vullen met € 200.000 en jaarlijks met € 100.000 aan te vullen. Dit zal deels een resolverend fonds zijn. Zo'n fonds kan net de drempel wegnemen voor investeringen. Dat betekent een impuls voor de transitievisie warmte maar bovenal betekent het om structureel de energielasten naar beneden te brengen.
De heer Hollema: De fractie van D66 had moeite met het aansluiten van de begroting met het uitvoeringsprogramma, dus ook het raadsprogramma. Blij dat er nu een plan komt om de straatverlichting versnelt om te zetten in LED-verlichting. Dat plan wachten we af. Er worden miljoenen verdeeld in deze meerjarenbegroting maar er gaan relatief kleine bedragen naar duurzaamheid, in de brede zin. Niet alleen voor het komende jaar maar ook in de meerjarenbegroting. Je zou op z'n minst verwachten dat er een groei zou zitten in die onderwerpen. Het lijkt alsof dit helemaal geen urgente opgave is voor het college. In het vorige raadsprogramma was er een punt opgenomen over de Horecavisie. Daar is ook mee begonnen. Dat is nu weer opgepakt. Dit is een goed onderwerp om naar de raad te brengen als startnotitie, zodat we een re-start krijgen van het proces en weer op 0 kunnen beginnen. De monitoring van de bouwplannen zijn al genoemd. 120 moet kunnen maar wat als het niet gehaald wordt. In de antwoorden kwam terug of je dan ook niet moet kijken naar de criteria. Daar willen wij graag helderheid over hebben van de wethouder. Wordt het bv. makkelijker om huizen te splitsen als we het toch niet gaan halen. Waar moeten we aan denken als we criteria gaan versoepelen. Uit het vorige raadsprogramma kwam de Halve Maone in Bredevoort naar voren. Dit zou het moest gebeuren. Nu vier jaar later is er nog niets gebeurd en lezen we dat dit eigenlijk een lage prioriteit heeft en als je het programma leest, gaat het niet meer gebeuren. Betekent dit nu dat er weer volkstuintjes uitgegeven kunnen worden in Bredevoort? Er is een wachtlijst. We zien langzamerhand wat meer laadpalen komen in Aalten. Waarom staan er geen laadpalen bij het station in Aalten. Graag een toelichting en kan daarnaar gekeken worden?
De heer Holtman: De fractie van de CU is positief over voorliggend boekwerk. Wij zijn hoopvol voor de toekomst, zowel financieel als inhoudelijk. Wel hebben we een aantal aandachtspunten. Als eerste een openbaar toilet in Dinxperlo. We hebben hier vaker over gesproken maar de huidige situatie voldoet niet. Er is nu een visie die gerealiseerd gaat worden en het blijkt nu dat dit geen onderdeel is van de visie. Een gemiste kans. We kunnen het nu via twee wegen bewandelen. Of het via de visie toch laten opnemen in het realiseren van een voorziening of het realiseren van een openbaar toilet. Een tijdje geleden zijn er verkiezingen geweest. Er is uitvoerig gesproken over paracommercie. Paracommercie is geen onderdeel van de horecavisie. De fractie van de CU vindt toch dat je daar aandacht aan moet besteden.
De heer Koskamp: Er staan grote investeringen te gebeuren. We hebben nog wel een aantal vragen c.q. aandachtspunten. Er werd geopperd dat er 120 woningen gebouwd moeten worden. In de vragen staat ook dat er met De Woonplaats strakke afspraken zijn gemaakt. Er staat een plan in Aalten in de wacht, welke strakke afspraken zijn hier dan met De Woonplaats want er gebeurt op die locatie nog niks. Bij de RES 2.0 wordt gesproken dat dit, in het voorjaar in de raad ter sprake komt. Kan de wethouder een toelichting geven hoe het hiermee staat? Het uitstellen van de Omgevingswet geeft bij ons nog een vraag. Er wordt € 250.000 vrijgemaakt voor de Omgevingswet. Welke gevolgen heeft dit als nu weer de Omgevingswet wordt uitgesteld? Is dit voor- of nadelig voor on? Dan nog een vraag over de exploitatie van de zwembaden, zowel in Aalten als Dinxperlo. € 400.000 gaat hier naartoe. Kan de wethouder uitleggen waar deze aan besteed wordt? Ruimtelijke procedures. Er wordt geschetst dat de gemeente Aalten daar langzaam in is. Wat is er met het SAP gebeurt, wordt daar nog mee samengewerkt? De Halve Maone werd al genoemd. Waarom is daar nu geen prioriteit voor en hoe gaat dit op termijn er uit zien?
De heer Ebbers: De VVD fractie wil dat de gemeente Aalten een bruisende gemeente is. Het moet er aantrekkelijk wonen en leven zijn en dat betekent dat we moeten innoveren en investeren. Het is niet aantrekkelijk als alle bij het oude blijft. Daar raakt iedereen op uit gekeken en vooral de jongere. Maar hoe krijgen we die aantrekkelijke gemeente? Woningbouw is daarbij essentieel. Geen woningen, geen verjonging. We willen bedrijvigheid voor middenstand, horeca en verenigingen. Een bloeiend bedrijfsleven is essentieel. Investeren in bedrijvigheid is investeren in middenstand, horeca en verenigingen. Daar rekenen wij ook investeren in toerisme onder. Aantrekkelijke centra en niet alleen voor onze eigen inwoners. Daar moeten we al gemeente volop op inzetten. Investeren in nieuwe ontwikkelingen biedt gelijk de kans op de klimaatopgave, de energietransitie maar ook biodiversiteit. Bij nieuwe ontwikkelingen kun je eenvoudiger dit soort opgaves meenemen en is het vaker nog

betaalbaarder ook. Graag horen wij van andere fracties hoe zij hierover denken. En als ze het met ons eens zijn, zijn zij dan bereid te investeren en het aantal fte's voor ruimte uit te breiden. Vergunningen en procedures moeten sneller worden afgehandeld. Een puntje van kritiek. Wij zien ook bijdrages opgenomen die vooral het behoud van 't olde steunen. Willen we maatschappelijk geld via Optisport en andere verenigingen doorsluizen naar de energiebedrijven? Moeten de gemeenschapshuizen ook niet inspelen op een veranderende behoefte? Zijn het niet verkapte exploitatiebijdragen? Ook hierin moet innovatie voorop staan. Misschien moeten we als gemeente eens een project opzetten dat heet: "werken aan toekomstgerichte sport en verenigingsaccommodaties". Met daarin een eerste budget voor het schrijven van een toekomstplan voor de accommodaties en een tweede bijdrage resolverend fonds om ideeën te verwezenlijken. We horen graag hoe andere partijen hier tegenaan kijken.
De heer Van der Berg: De begroting ziet er goed uit. Financieel gezien gaat het goed. De stijgende leningenportefeuille blijft een aandachtspunt. We gaan van € 30 naar € 37 miljoen. De ambitie is hoog en dat is goed. Maar gezien de krapte op de arbeidsmarkt, hoe gaan we dit redden? Bij bedrijfsvoering lazen wij dat er moeilijk aan personeel is te komen. Kunnen we niet kijken naar robotisering en automatische work flows? Hoe ziet het college dit? Wij zijn blij met de gefaseerde afschaffing van de hondenbelasting en verder zijn wij als fractie van GB tevreden met deze begroting. Nu is het uitvoeren.

Reactie college.
Wethouder Groters: Landbouwverkeer Bredevoort. Het standpunt van de provincie is heel duidelijk. We hebben al een aantal keren overlegd met de provincie maar dan wordt het wat lastig. Eind november krijgt u een notitie om de wegen af te waarderen van 50 km naar 30 km. Ook de Winterswijksestraat is één van die straten die we willen afwaarderen. Dan is landbouwverkeer eigenlijk niet gewenst over die straat. Dan gaan we weer met de provincie overleggen of het niet mogelijk is om het landbouwverkeer weer over de N318 te laten gaan. Verduurzaming en verduurzamingsfonds. We hebben nu de notitie Plan van aanpak Energiearmoede. Nu zijn we bezig met een plan van aanpak over de hele verduurzaming. Vorige week is al een plan van aanpak toegezegd hoe we verder gaan met verduurzamen. Eén van de dingen die daarin zou kunnen komen te staan is het verduurzamingsfonds.
De heer Hollema: U zegt er komt een plan van aanpak verduurzaming. Van welk budget betaalt u dat? Wij zien niets in de begroting staan?
Wethouder Groters: Er staat € 2 ton in de begroting. Daarnaast komt er geld van het Rijk dat we daarvoor gaan gebruiken. Laadpalen, waarom niet bij het station. Bij de Koeweide staat er één. Dat is redelijk binnen de afstand. Daarnaast komen er wat laadpalen voor ZOOV. We gaan kijken of we die ook kunnen gaan gebruiken voor openbaar gebruik.
De heer Hollema: Was het een toezegging dat er bij het station een laadpaal komt of was het een algemeen antwoord.
Wethouder Groters: Bij het station komen voor ZOOV een aantal laadpalen en we gaan kijken of deze ook voor iedereen te gebruiken zijn. De status van RES 2.0, hier wordt ambtelijk aan gewerkt. Zodra we wat meer weten komen we bij u terug. Gevolgen van de vertraging van de Omgevingswet. Met de Omgevingsvisie willen we gewoon aan de slag. De dingen die allemaal voor de Omgevingswet moeten gebeuren willen we wel in werking zetten.
De heer Koskamp: In de begroting staat € 250.000 voor de Omgevingswet. Wat wordt er nu met deze € 250.000 gedaan. Mooi dat aan het RES 2.0 wordt gewerkt. Op welke termijn kunnen wij daar iets van tegemoet zien?
Wethouder Groters: Dit wordt rond de zomervakantie verwacht.
De heer Assink: We missen nog het antwoord over de warmtetransitie. Er zijn een aantal buurten aangewezen een maand of 9 geleden. Er lijkt nu wel een volledige radiostilte.
Wethouder Groters: We zijn druk bezig plannen op te stellen. En volgend jaar gaan we met de eerste wijken een start maken.
De heer Hollema: In de begroting stond dat de eerste wijken in 2022 zouden worden aangepakt. Ergens anders stond 2023. Op vragen werd geantwoord dat men in 2022 was begonnen en nu zegt de wethouder dat de eerste wijken in 2023 komen. Bent u nu begonnen in de eerste wijk of bent u op het gemeentehuis plannen aan het maken?
Wethouder Groters: We zijn begonnen met plannen maken, aan het voorbereiden en in 2023 is er daadwerkelijke uitvoering.
Burgemeester Stapelkamp: Het is waar dat personeelskrapte af en toe zorgelijk is. Wij doen er best veel aan, ook met alternatieve vormen of wij mensen aan ons kunnen binden. We hebben altijd veel op stageplekken en vakantiewerk ingezet. Dat werpt wel zijn vruchten af. Bij ons valt het nog wel mee. Bij een paar functies rond ICT en juridische zaken is de invullen best ingewikkeld, ook gezien de salarisschalen. Robotisering. Goede apparatuur voor onze medewerkers zodat men goed en efficiënt kan werken, daar is best hier en daar nog wel winst te behalen. Op goede middelen wordt wel ingezet.

Het probleem is nog niet het allergrootst bij ons maar heeft zeker veel aandacht en ja, we moeten zeker inzetten daar waar we werk kunnen besparen of efficiënter kunnen verrichten en de productie kunnen vergroten.
Wethouder Kok: Wij zijn op dit moment volop bezig met het ontwikkelen van woningbouwlocaties in alle kernen daar waar het mogelijk en gewenst is. We hebben onlangs gronden uitgegeven in de Heurne, we zijn aan het zoeken naar een locatie voor uitbreiding in Dinxperlo. In IJzerlo vinden gesprekken plaats voor uitbreiding. In Barlo vinden gesprekken plaats. Ook in Aalten zijn we bezig. Op basis van de woningbouwstrategie, die u vorig jaar november heeft vastgesteld, is een inzicht gegeven aan welke locaties wij aandenken. Daar wordt op dit moment volop aan gewerkt. Extra personeel in te zetten. Wij hebben in deze begroting € 250.000 opgevoerd om daar juist die slagkracht te geven. Om ruimtelijke plannen te ontwikkelen. Woningbouw en bedrijventerreinen. We gaan fors inzetten op de wensen die u heeft. Wij verwachten dat we het komende jaar iedere maand met een bestemmingsplan naar de raad komen. In het kader van de werklocaties wordt op dit moment een onderzoek gedaan naar mogelijke locaties voor uitbreiding voor de gemeente Aalten. Met name kern Aalten. De verwachting is dat wij volgende maand de raad kunnen berichten. Dan kunt u zien waar, op welke manier we die locaties in beeld hebben en hoe we denken die te kunnen ontwikkelen tot bedrijventerrein. Daarnaast speelt ook nog een regionale discussie. Het nieuwe RPW (Regionaal Programma Werklocaties) moet vastgesteld worden. Als Aalten zijn we daar ook onderdeel van. Ik heb geen enkel dekkingsvoorstel gehoord voor de plannen van de Progressieve Partij. Als u een voorstel doet- zeker voor 2023 – dan moet daar dan wel budget tegenover staan. Project Halve Maone. Twee weken geleden hebben we overleg gehad met het waterschap. Alle plannen en mogelijkheden zijn besproken. Bij het waterschap ligt geen ambitie om rondom De Halve Maone extra maatregelen te organiseren. Als de gemeente daar iets wil is, dan is dat prima, maar wij hoeven daar geen bijdrage te verwachten vanuit het waterschap. Het oorspronkelijke plan dat er lag was zeer groot. Dit liep in de miljoenen. Voor de gemeente ligt hier op dit moment ook niet de prioriteit. Prioriteit in Bredevoort ligt bij de Slingeplas en voetbalvelden. Het Volkstuinenbeleid was in eerste opzet klaar. Dat is niet geheel gegaan zoals het moest gaan. Dit hebben we opnieuw weer uitgezet. Alleen degene die het toen moest gaan doen is gaan werken bij een andere gemeente. Werving voor die vacature loopt nog.
De heer Hollema: De intentie is er om weer volkstuinen uit te geven alleen we zoeken nog een ambtenaar om het goed op te schrijven?
Wethouder Kok: De intentie is om Volkstuinenbeleid te laten vaststellen door de gemeenteraad waarna ook de tuinen weer uitgegeven kunnen worden. Criteria versoepelen voor bouwplannen? Vooralsnog is het nog niet nodig criteria te versoepelen. We hebben behoorlijk veel plannen waar we in de toekomst wat mee kunnen. Als de regionale woningbouwagenda weer vastgesteld is moeten wij met elkaar weer naar onze eigen criteria kijken of die nog steeds voldoen aan onze wens. In het voorjaar gaan we het afwegingskader nog eens bekijken. Startnotitie Horecavisie. Het college heeft gemeend de visie die nu komt echt een beleidskader te laten zijn. Niet allerlei maatregelen over bv. terrasverhuur etc., maar waar staan we met de horeca, hoe willen we de horeca faciliteren, willen we meer horeca toestaan. Dit is ook met horeca Aalten bespreken en zij ondersteunen de lijn die we hierin hebben. In het beleidskader komt ook de para-commercie aan de orde. Als u het nodig vindt hier een startnotitie voor te hebben, dan horen we dat.
De heer Holtman: Wordt het onderdeel para-commercie nu wel meegenomen of wordt hier niet in voorzien?
Wethouder Kok: Als onderdeel wordt dat we; meegenomen. Welke soort horeca we waar willen hebben? Bv. willen we horeca toestaan bij campings, waar voormalige functies vrijvallen, vijf pizzeria's, of juist het afhalen stimuleren etc.
De heer Holtman: Ik ben hier blij mee want dat gesprek moeten we juist gaan voeren. Maar uit de beantwoording bleek; dit nemen we helemaal niet mee.
Wethouder Kok: Openbaar toilet. Het college staat hierin zoals bij de beantwoording van de technische vragen is geantwoord. Wij zien daar voor ons geen taak dan het stimuleren bij de bestaande horeca. Er zijn prestatieafspraken gemaakt met De Woonplaats. Ook bij de Ludgerstraat zijn afspraken gemaakt over prijsklasse, maximale huur en toewijzing. De Omgevingsvergunning wordt nu ongeveer ingediend. Inmiddels is de aanbesteding geweest en er wordt nog wel gezocht hoe het prijsverschil met het verleden opgevangen kan worden door de coöperatie. Ook zij hebben last van de stijgende prijzen. De gevolgen van het uitstellen van de Omgevingsvisie. Wij hebben budget beschikbaar voor ondersteuning vanuit een bedrijf. Daarnaast hebben wij rekening gehouden met 2023 dat er geen leges meer ontvangen zouden gaan worden. We hebben ook rekening gehouden dat een aantal ombouwingsprojecten niet meer verlengd hoeven te worden. Nu we dit besluit hebben gekregen gaat dit anders worden. Dit betekent dat we nog de mogelijkheid krijgen om leges te heffen tot 1 juli 2023. Dat betekent ook dat we sommige contracten weer op moeten gaan plussen om te zorgen dat de huidige

software ook nog steeds ondersteund blijft en de adviserende rol die zal ongeveer hetzelfde blijven. Geen exact getal, maar de leges zullen hoger zijn dan de kosten die we moeten gaan berekenen voor verder onderhoud en het in de lucht houden van het huidige systeem. In de begroting hadden we nog wel een klein gedeelte legesopbrengst. We merken wel dat veel partijen gekoerst hebben om de Omgevingsvergunning nog dit jaar aan te vragen. Het 'veld' is niet heel enthousiast over de Omgevingswet. Het zwembad hoort meer thuis in de vergadering van morgenavond bij het onderdeel sport. In die bijdrage zit indexatie voor kosten, maar wij betalen er ook voor dat het zwembad gebruikt kan worden door verschillende doelgroepen. Met dat bedrag maken we ook afspraken voor de maximale prijs voor de kaartjes. Dus het is doelgroepenbeleid en een deel van de aanvulling van de stijging van de kosten. Wilt u dit exact weten dan kunt u met de betreffende ambtenaar bellen. Wij zijn hier € 400.000 aan kwijt. Wordt de SAP nog betrokken bij ruimtelijke procedures? Wij hebben 3-maandelijks overleg met het SAP over van allerlei zaken waaronder ook ruimtelijke procedures. Over sportaccommodaties komt een discussie. Dit zit wellicht ook voor een deel bij morgenavond. Investeren. De investeringslasten lopen op, dat klopt. U heeft ook gehoord dat we daar fors op inzetten. Lenen doen we niet voor niets. Dit doen we om een aantal zaken te realiseren. De rente loopt op, dat is best wel een risicofactor. Investeren in straten bv. betekent dat we daar geld voor lenen en dat wij daar schuld voor maken.

Discussiepunten.
*biedt uitbreiding en transformatie voldoende soelaas voor de kern Aalten;
*alles in het werk stellen om inflatie, energiearmoede, klimaatopwarming, achteruitgang biodiversiteit, onrust op het platteland en ongerustheid over de oorlog in de Oekraïne aan te pakken;
* extra budget voor biodiversiteit;
* een duurzaamheidsfonds;
* meer middelen in de meerjarenbegroting naar duurzaamheid;
* startnotitie Horecavisie;
* draagvlak opnemen in de visie of het realiseren van een openbaar toilet in Dinxperlo;
* para-commercie een plek geven in de Horecavisie;
* fors inzetten op nieuwe ontwikkelingen;
* opzetten project "werken aan toekomstgerichte sport en verenigingsaccommodaties met budgetten;

Tweede termijn.

Discussiepunt: Is er draagvlak om para-commercie een plek te geven in de Horecavisie.
De heer Holtman: Met de toezegging van de wethouder voor nu voldoende beantwoord.

Discussiepunten: opzetten project "werken aan toekomstgerichte sport en verenigingsaccommodaties met budgetten en meer middelen in de meerjarenbegroting naar duurzaamheid.
De heer Ebbers: Er gaan nu grote bedragen naar de verenigingen en verenigingshuizen in de kleine kernen. Wij willen graag de discussie om te kijken hoe we dit kunnen innoveren zodat accommodaties met hun tijd meegaan, de verenigingen minder op ons steunen zodat er minder geld naar toe hoeft om te overeind te houden. Accommodaties moeten wel blijven bestaan, maar wij zien graag dat dit minder leunt op de financiën van de gemeente.
De heer Assink: Er staat € 250.000 in de begroting. Er zijn ook nieuwe activiteiten. Het is niet zo dat wij alle cultuurhuizen elk jaar maar massa's geld toeschuiven. Dat zijn nieuwe ontwikkelingen en dat moeten we juist toejuichen. Dat is een éénmalige investering en dan gaan ze weer op eigen benen staan. Wat ons betreft blijft die € 250.000 erin staan en deze is ook uitstekend geoormerkt.
De heer Hollema: Een jaar geleden heeft de raad hier nieuw beleid op vastgesteld. Eenmalige uitkeringen zijn gestopt. Nu is er nog aanvraag onder de oude regeling, daar moet heel kritisch naar gekeken worden. Maar als dat de huidige regelgeving is dat kun je niet anders dan het in de begroting zetten.
De heer Holtman: Het idee van innovatie spreekt ons zeker aan. Wij vragen ons wel af in hoeverre zij hiervoor zijn toegerust. Wij hebben wel moeite met de voorgenomen investeringen in die gemeenschapshuizen. Er ligt totaal geen onderbouwing. Dus waarom een kwart miljoen reserveren voor mogelijke verbouwingen?
De heer Ebbers: Daarom stellen wij ook voor om met een project te komen voor toekomstgerichte sport en verenigingsaccommodaties zodat wij een grote uitschieter, zoals nu bij Optisport, kunnen voorkomen.
De heer Hollema: De fractie van D66 komt hier morgen uitgebreid op terug.

Discussiepunt: Biedt uitbreiding en transformatie voldoende soelaas voor de kern Aalten.
De heer Assink: De beantwoording van de wethouder heeft al behoorlijk wat druk van de ketel gehaald, door te stellen dat er een aantal plannen in ontwikkeling zijn. Feit blijft dat we in Aalten 60-70 woningen moeten gaan bouwen de komende drie jaar op inbreidingslocaties. Gaan wij dit redden? In het afwegingskader komt weinig binnen. Weten bouwers, ontwikkelaars waar ze aan de slag kunnen?
De heer Koskamp: We hebben doelen gezet, we hebben harde eisen. Bv. bij de Ludgerstraat. Als we de doelen niet halen, zeggen we dan: "jammer"? Hoe krijgen we concreet die doelen wel gehaald? Moeten we niet nog strakkere afspraken maken met De Woonplaats?
De heer Assink: We moeten niet het belang van transformatie onderschatten. We kunnen wel een nieuwe wijk aan gaan leggen maar als andere straten dan verpauperen omdat huizen daar leegstaan dan spannen we het paard achter de wagen. Transformatie van panden buiten het kernwinkel gebied is een must. Maar haal je dan dat aantal.
De heer Holtman: Begrijpelijk dat CDA deze zorgen heeft maar we behandelen de begroting voor volgend jaar en daar staat als doelstelling in 120. Laten we dan een vinger aan de pols houden en als naar een paar maanden blijkt dat we de 120 niet halen dan moeten we het college vragen: waarom niet en wat gaat u doen? We kunnen het gesprek voeren of we op hoger of lagere aantallen moeten gaan zitten.
De heer Van de Berg: De gemeente heeft geen invloed op bouwbedrijven, die zitten ook helemaal vol.
De heer Hollema: Wij delen de worsteling van de CDA-fractie. Op welke momenten moet je iets doen aan strakkere monitoring etc. Belangrijk dat we dat gesprek hier vaak gaan voeren. Hopelijk krijgen we dan ook meer inzicht en getallen.
De heer Koskamp: Wij hopen dat we met het afwegingskader soepel met de regels om kunnen gaan zodat het ook sneller in gang gezet kan worden.
De heer Holtman: Wat gaan we nu met dit signaal doen? Moeten we het college vragen om hier maandelijks op terug te komen.
De heer Assink: Wij hebben een toezegging gehad dat we regelmatig door de wethouder wat informeel worden bijgepraat over plannen. Dat zal toch deze winter een aanvang nemen?

Discussiepunt: Alles in het werk stellen om inflatie, energiearmoede, klimaatopwarming, achteruitgang biodiversiteit, onrust op het platteland en ongerustheid over de oorlog in de Oekraïne aan te pakken.
De heer Weevers: Het lijkt nu net of de gemeente geld in overvloed heeft. Er worden overal potjes voor gereserveerd. De werkelijke problemen worden hiermee niet opgelost. Moeten we niet al gemeente iets bescheidener zijn in onze andere ambities en vooral hier op deze onderdelen gaan inzetten.
De heer Hollema: Fundamenteel zijn wij het wel met de fractie van PP eens. Er worden miljoenen verdeeld. Als je kijkt wat er naar duurzaamheid gaat. We moeten op meerdere vlakken fondsen inzetten en slagkracht hebben. Dat zien we niet terug. Nu is het moment om een ander accent te leggen. In deze begroting is het gemakkelijk om dit te dekken. Daar kun je op meerdere manieren naar kijken.
De heer Holtman: Best eens met voorgaande sprekers. Maar in de begroting staat dat wij € 200.000 per jaar krijgen voor de uitvoeringskosten van het klimaatakkoord. Het is wel goed als je eerst met elkaar gaat bepalen waar je dan met klimaatadaptatie, biodiversiteit etc. naar toe wilt. En dat je daar vervolgens dan budget aan gaat hangen. Nu discussie gaan voeren om meer geld te reserveren. Waarvoor dan? Men heeft nu niet eens beeld waar we het geld dan aan gaan besteden. We moeten afwachten tot die visie er is.
De heer Assink: Energiearmoede is vorige week besproken. We zitten te wachten op de doorrekening om de grens van 120% naar 130% op te trekken. Daar is voldoende aandacht voor. Is het voldoende? Dat zullen we dan horen. De langdurige energiearmoede. Daar hebben we toch de landelijke overheid voor nodig. Biodiversiteit kun je zo breed maken als je wilt. In de toekomst zullen er best mogelijkheden zijn maar de inspanning op dit moment vindt de CDA-fractie nu wel voldoende.
De heer Hollema: We stellen wel een begroting tot 2026 vast. Er worden al jaren plannen gemaakt over duurzaamheid. Er zal toch ontwikkeling moeten zitten in de grote opgave waar we voor staan.
De heer Koskamp: Er wordt vanuit de sector landbouw ook al heel veel gedaan.
De heer Weevers: Maken we op dit moment de juiste keuze in de begroting en de meerjarenraming? Wij moeten wachten op een aantal beleidsstukken. Maar het punt is juist dat voor dat beleid wel extra budget nodig zal zijn. Nu zijn we bezig met de begroting en moeten we zeggen als raad dat we daar extra geld voor vrij willen maken. Zijn we bereid om daar op die manier naar te kijken?
De heer Holtman: Op inhoud zijn we het wel eens. We krijgen € 200.000 voor de uitvoering van het klimaatakkoord. In de antwoorden staat dat we nog niet weten hoe we dat gaan doen. Misschien kunnen we het bedrag ophogen op basis wat we gaan doen, maar spreker vraagt zich af of dat nu moet.

Discussiepunt: Extra budget voor biodiversiteit.
De heer Weevers: De startnotitie wordt vastgesteld en daar komt ook een uitvoeringsplan bij. Daar hoort ook een fors budget bij. Ook voor advies en informatie voor omschakelende boeren. We moeten daar echt budget voor vrijmaken.
De heer Hollema: Geen inhoudelijke opmerking maar een principiële. Als je verwacht dat er beleid komt dan verwachten wij dit ook in de begroting terug. Nu ga je beleid maken zonder dat je er de knikkers bij levert.

Discussiepunt: fors inzetten op nieuwe ontwikkelingen.
De heer Ebbers: We moeten fors aan de slag met woningbouw maar ook in bedrijvigheid, middenstand, horeca. Hoe staan andere fractie hierin om hier fors in te investeren?
De heer Assink: U zet wel heel breed in. Aalten heeft een redelijk winkelcentrum. We hebben het centrumplan Dinxperlo. Wij denken dat daar voldoende aandacht is. In november krijgen we een notitie waar het nieuwe bedrijventerrein moet komen te liggen. Wij zijn voor een bruisend winkelcentrum en alles daarbuiten transformeren naar wonen. Daarin kunnen we ons wel vinden.
De heer Weevers: Wij vragen ons af of we deze kant op moeten. Het bedrijfsleven doet het goed. Zitten te schreeuwen om personeel. Waarom moeten we nu juist daar investeren? Laten we investeren in andere zaken. Daar is veel meer behoefte aan.
De heer Hollema: De D66 zit hier toch iets anders in. Wij gaan een heel eind mee met de VVD en het CDA. Wij hebben al vrij veel concrete dingen gedaan. Heeft u exacte voorbeelden waar u meer wilt doen?
De heer Ebbers: Bv. nieuwe ontwikkelingen op het gebied van klimaat zodat we hier in Aalten een baken van kennis ontstaat over klimaat. Daarnaast een goed vestigingsklimaat voor bedrijven die dit soort ontwikkelingen in de toekomst moeten gaan bewerkstelligen.
De heer Hollema: Daar kan de fractie van D66 helemaal in meegaan.
De heer Weevers: Als dat gecombineerd kan worden met zo'n fonds verduurzaming en lage inkomens dan hebben we helemaal een mooie slag gemaakt.
De heer Van den Berg: Er werd gezegd dat er meer behoefte is aan duurzaamheid dan aan bedrijventerrein. Waar baseert u dat op?
De heer Weevers: Ik heb niet gezegd dat er geen behoefte is aan nieuw bedrijventerrein maar gezien de huidige situatie met krapte op de arbeidsmarkt vragen wij ons af of een nieuw bedrijventerrein vol gaat komen. Er is nu een groot probleem met de biodiversiteit, klimaat en armoede. Daar moeten we als gemeente onze inwoners mee helpen.
De heer Koskamp: Een nieuw bedrijventerrein valt of staat bij een levendig Aalten. Hoe krijg en behoud je inwoners. Dit begint bij industrie.
De heer Hollema: Als je het over duurzaamheid hebt en bedrijventerreinen dan liggen daar koppelkansen. Nieuwe, maar ook bestaande bedrijventerreinen. Dit wordt vaak onderschat. Ook daar moet beleid op komen en op inzetten.
De heer Holtman: Het punt was toch willen we fors investeren in ons vestigingsklimaat, onze ondernemers. Misschien kan de VVD-fractie en andere fracties aangeven wat hierin dan de rol van de gemeente is, die we ook in de begroting kunnen realiseren.
De heer Ebbers: Gemeente met zijn netwerk kan zich profileren. Dat je hier je bedrijf wilt vestigen. Dat Aalten de baken wordt van de energietransitie.

Discussiepunt: Startnotitie Horecavisie en is er draagvlak om paracommercie een plek te geven in de Horecavisie.
De heer Hollema: Horeca is een belangrijke tak. Zit para-commercie er nu wel of niet in? De ambtelijke organisatie heeft al heel goed werk gedaan. Kleine moeite om dit een keer naar de raad te doen zodat we er met elkaar over kunnen spreken en de kaders en uitgangspunten heel helder hebben. Even resetten en zorgen dat het nu echt goed gaat.
De heer Holtman: Wij hebben wel behoefte van input van ambtelijke zijde. In hoeverre kun je kaders stellen rondom de horeca visie.
De heer Hollema: Je kunt altijd kaders stellen. Als je een visie wilt hebben moet je wel spreken over hoe para-commercie nu wel of niet wordt meegenomen. Het hoeft niet ingewikkeld te zijn maar het is wel goed om dit in de openbaarheid te doen.

Discussiepunt: draagvlak opnemen in de visie of het realiseren van een openbaar toilet in Dinxperlo.
De heer Holtman: Een onderdeel dat al vaker is besproken. In april zijn hier vragen over gesteld. Toen is aangegeven dat het college hier de noodzaak ziet en onderkend. En dat er wordt gekeken in het kader van die centrumvisie om te komen tot een passende oplossing. Nu zegt de wethouder dat het college

geen rol ziet voor de gemeente. Ons voorstel zou zijn; realiseer een openbare toiletvoorziening in Dinxperlo, ook vanwege de weekmarkt. Kijk wat voor ervaring je op kunt doen en vervolgens ook in hoeverre je dat naar andere kernen zou kunnen doen. Je kunt het doen via de lijn van de centrumvisie maar we kunnen ook zeggen: “we alloceren daar bepaalde middelen voor”. Er zijn andere middelen geprobeerd zoals een app, stickers etc. maar dat werkt gewoon niet. Is er politieke steun om daar zo’n voorziening te realiseren.
De heer Koskamp: BBB-HMV steunt dit voorstel wel maar dat we creatief op zoek gaan voor dit probleem. Bv. in Dinxperlo willen wij het loket weer openen voor burgers. Daar moet dan vast wel ruimte zijn voor een toilet.
De heer Assink: Sympathiek voorstel. Wij kennen echter in de omgeving geen gemeente waar een openbaar toilet is geplaatst. Aalten heeft er één gehad bij het station. Het onderhoud is een heikel punt. De aanschafkosten zijn te overzien maar de onderhoudskosten en reparatiekosten niet. Weet waar je aan begint.
De heer Holtman: Voor het voorkomen van vandalisme of zorgen dat het geen hangplek wordt zijn oplossingen beschikbaar. Als dat het tegenargument is, dan kunnen we elkaar wel vinden.
De heer Weevers: Wij delen de opvatting van de CU dat er een noodzaak is voor toegankelijke toiletten. Dat hoeven niet persé openbare toiletten te zijn. Wij zien ook zeker de bezwaren die de CDA-fractie aangeeft. Misschien moeten we toch weer eens opnieuw bekijken of we niet met winkels, dokterspraktijken etc. iets kunnen doen.
De heer Hollema: Wij vinden het wel een goed plan. Innoveren valt hier ook onder. Gastvrijheid juist op die plek.
De heer Holtman: Het idee dat ondernemers in de omgeving deze leemte vervullen is het euvel. Zij willen dat niet meer, omdat mensen daar een zooi van maken. Dus we zoeken een publieke voorziening waar niet iedereen de verantwoordelijk voor wil nemen. Innovatie is prima maar laten we hier serieus werk van maken.

Discussiepunt: Een duurzaamheidsfonds.
De heer Weevers: Als we het met ons allen willen dan komt die dekking wel. Er is best wel wat mogelijk. We zitten nu in de situatie en die wordt nog erger dat met name de mensen met een lagere inkomens te maken krijgen met energiearmoede. We kunnen wel pleisters blijven plakken maar dat is niet voldoende en die pleisters worden ook steeds duurder. Wij moeten structureel wat gaan doen. Er zijn Rijksregels maar die zijn niet voldoende. Als gemeente moeten we wat extra’s doen. Dat kan met een duurzaamheidsfonds voor de lagere inkomens, dus niet voor iedereen.
De heer Hollema: Steun.
De heer Holtman: Ook steun. Wat zijn dan een aantal criteria of uitwerkingen?
De heer Koskamp: In beginsel steun. Bij de schuldhulpverlening wordt ook al iets gedaan. Kan het daar ook uit betaald worden?
De heer Weevers: Het punt is juist dat als we de minima niet helpen dan komen er steeds meer in de schuldhulpverlening. We moeten aan de voorkant wat doen om aan de achterkant kosten te besparen.
De heer Assink: Het klinkt weer zeer sympathiek. Er zijn landelijke subsidieregels. De gemeente Aalten heeft ook een lening/fonds. Wordt het langzamerhand niet een wirwar van regels als er nog weer een fonds bij komt.
De heer Hollema: Met name op de wirwar heeft de CDA-fractie een punt. Er zijn heel veel regelingen maar die zijn vaak te ingewikkeld voor de betreffende doelgroep. Naast een fonds zul je ook moeten kijken naar ontzorging. Dit is een ingewikkeld probleem waar slagkracht voor nodig is.
De heer Holtman: Wij willen het CDA vragen om het standpunt te heroverwegen. Wirwar is toch een afleidingsmanoeuvre. Het gaat erom dat wij een aantal doelgroepen hebben in de samenleving waaronder minima, die al kwetsbaar zijn. Je ziet dat een aantal mensen het moeilijk hebben o.a. door de energiekosten. Als je die structureel wilt helpen zou je als gemeente ook een stapje kunnen zetten. Wat wij vooral doen tot op heden is de Rijksregelingen omzetten. De indiener vraagt of wij niet een stapje extra kunnen zetten.
De heer Assink: Het begon met een deel schenking en een deel terugbetaling. De gemeente is niet ingesteld om leningen te gaan verstrekken. Deze discussie hebben we al vaker gevoerd. Daar hebben we een andere instantie voor ingehuurd.
De heer Weevers: Blij met de steun. Niet verrassend de bedenkingen die er zijn. Wij zijn ook blij met de reactie van de wethouder die zei dat dit een goede optie zou zijn. De wethouder wil dit meenemen in het plan van aanpak. Wij denken dat hij ook die ontzorging en de wirwar gaat meenemen.

Conclusie. De voorzitter concludeert dat er toezeggingen zijn gedaan:

- **Eind november 2022 notitie om wegen af te waarderen van 50 km naar 30 km**
- **RES 2.0 voor zomerreces 2023 naar raad**
- **November 2022 notitie over mogelijke locaties bedrijventerreinen**

Dit onderdeel gaat naar de raadsvergadering van 1 november 2022.

2. Onderdeel 3 Bedrijfsvoering

Eerste termijn.

Mevrouw Hoezen: Het project dienstverleningsconcept. Dit is een onderwerp dat al langer in de planning staat. We hebben begrepen dat het onderdeel is geweest van de herstructurering van de gemeentelijke organisatie. Dat gedeelte is nu in werking getreden. Nu moeten we aan de slag met het dienstverlengingsconcept. In hoeverre willen wij daar als gemeenteraad bij betrokken worden. Voor een deel is het uitvoering. Wij denken dat het wel belangrijk is dat wij als raad hierbij betrokken zijn. Wij zijn groot voorstander van de één loket gedachte. Tegelijkertijd ook dicht bij de burger. Zouden we weer een loket moeten hebben in de grotere kernen, bv. Dinxperlo? Informatieveiligheid en privacy. Er wordt veel gesproken over digitalisering in de Cloud. Transparante overheid is natuurlijk heel belangrijk. In hoeverre moet privacy, bescherming persoonsgegevens en omgaan met data niet wat meer op de agenda komen. Data gestuurd werken. Er wordt gewerkt met openbare data. In de programmabegroting staat dat openbare data wat meer gecombineerd wordt met data van gemeenten. Hoe gaan we dan op een juiste manier om met niet openbare data in het kader van beleid.

De heer Hollema: Het Datalab hebben we twee jaar geleden goedgekeurd. Hoe heeft dit nu besluitvorming ondersteund of beïnvloed. Dataprivacy is een terechte zorg. We moeten voorkomen dat dit een beetje een IT-ding wordt. Het gaat over beleid en over hoe kun je beleid sturen. Is er genoeg inhoudelijk eigenaarschap binnen de samenwerkende gemeentes? Of is het een IT-feestje. Formatie. Er komt extra formatie. M.a.w. we zitten nog erg krap in ons jasje. We moeten stevig inzetten op het versterken van de eigen organisatie. We boeken middelen naar de Algemene Reserve maar we kachelen nog steeds achteruit. Moeten we ons hier echt zorgen over maken of niet? In 2023 komt eindelijk het plan voor de verduurzaming van de gemeentelijke gebouwen. In de beantwoording wordt gesuggereerd dat de onderhoudsmiddelen voldoende moeten zijn. Had dit niet in de meerjarenbegroting gemoeten? Als het alleen uit bestaande middelen gebeurt dan kun je al zien waar het naar toegaat. De fractie van D66 heeft zich lang hard gemaakt voor het dienstverleningsconcept. Wij zijn blij dat dit na corona stap voor stap naar voren komt. Dit is heel wezenlijk voor onze inwoners. Hoe willen wij als raad hierbij betrokken zijn. Wij denken dat wij dit ook via een startnotitie moeten doen. Vooraf bespreken hoe we dingen gaan uitzoeken en doen. Een dienstverleningsconcept, een uitgangsnotitie voor de raad zodat de raad kan debatteren over de uitgangspunten.

De heer Koskamp: Veel vragen zijn al beantwoord tijdens het begrotingscafé. Er wordt gezegd dat er 6,8 fte per 1000 inwoners in de gemeente werken. Dit is in de lijn met gemiddelden van gemeenten. Vorige jaren was het zo dat we hier onder lagen. Veel taken komen bij ons terecht, er zijn ook veel mensen voor nodig. Hoe denken wij hier als raad over? Er wordt ook nog iets over het loket. Er zou in Aalten en Dinxperlo iets worden gerealiseerd. Bij Dinxperlo kunnen wij ons dit nog wel enigszins voorstellen. Voor Aalten iets dit wellicht dubbel? Dit jaar is er geen OZB-verhoging. Alle kosten stijgen. Is het niet wijs om nu de OZB iets te verhogen, zodat we niet volgend jaar een hele stap gaan maken?

De heer Ontstenk: De gestelde vragen zijn beantwoord en de toelichting in de financiële commissie heeft ook helderheid gegeven. Verontrustend vinden wij het aantal stelposten in de programmabegroting. Wij hopen dat - de toezegging dat wanneer dit concreet wordt qua plannen en onderliggende financiering van het betreffende onderdeel - duidelijk wordt waar we als raad mee instemmen.

De heer Polman: Fijn dat het college met een sluitende begroting komt ten met 2025. Mede dankzij de hogere algemene uitkering vanuit het Rijk. Deze was broodnodig. Deze zijn in de begroting opgenomen o.a. de grote post indexaties. Dat is jammer want feitelijk is het meer geld voor de dienstverlening die we al hadden. De CDA-fractie is blij met de ontwikkelingen in de bedrijfsvoering waaronder het verhogen van de loonbegroting t.b.v. het oplossen van knelpunten met personele bezetting. We hopen dat deze € 250.000 per jaar ook verlichting brengt binnen het ambtelijk apparaat. We vinden het goed dat de transitie naar de Cloud blijft doorgaan. Wij onderschrijven het punt van de VVD-fractie met het aantal stelposten. Wij vinden het wel prettig dat veel van die stelposten wel een oormerk hebben. We waarderen het dat het college daar wel ruimte maakt voor eventuele toekomstige plannen.

De heer Holtman: Geen discussiepunten.

Reactie college.

Burgemeester Stapelkamp: Het dienstverleningsconcept heeft best wel lang geduurd. Het is ook een ingewikkeld onderwerp. Zeker ook met de organisatieveranderingen. Hier gaan we ook zeker volgend jaar mee aan de slag. De uitgangspunten moeten door de raad vastgesteld worden.

De heer Hollema: Wij vragen om een startnotitie niet meer en niet minder. Misschien heeft u het al opgeschreven en een plan of moet u dat nog maken. Wij vragen om dit dan te delen met de raad, zodat wij dit hier kunnen bespreken. Zodat u ook helder heeft wat onze kaders zijn.

Burgemeester Stapelkamp: Voordat we echt gaan bouwen moeten we wel een plan van eisen hebben. Afgevraagd wordt of een startnotitie nodig is. Een startnotitie wordt opgesteld bij onderwerpen waar we de samenleving bij betrekken. Dit heeft met onze interne werkwijze te maken. Afgevraagd wordt of je daar heel veel inspraak bij kunt verwachten. De raad mag zeker het stuk vaststellen en zeker de uitgangspunten. Bij de OZB-belasting hebben we nog nooit iemand hierover horen inspreken. Die raakt de burger nog veel directer.

De heer Hollema: Dit is juist een onderwerp wat de burger direct raakt. Waar moet ik bij de gemeente zijn, komt er een loket in Dinxperlo etc.?

Burgemeester Stapelkamp: Moeten er geen discussie plaatsvinden rond de Cloud? Dat is een behoorlijk ingewikkeld abstract onderwerp. Zijn wij als kleine gemeente instaat om daar een daadwerkelijk goede discussie over te voeren? Uitgangspunt moet zijn dat wij ons keihard aan alle landelijke wetgeving en standaarden moeten houden. Wij voldoen aan de landelijke normen. Maar moet over extra normen nog worden gediscussieerd?

De heer Hollema: Als de boodschap alleen maar is, wij moeten ons aan de regels houden, dan is de kans op problemen een stuk groter. Het gaat erom om voorbeelden te stellen en leiderschap te tonen. Juist daarom moet het hier wel een gesprek zijn in de raad.

Burgemeester Stapelkamp: Landelijk worden daar al heel wat discussies over gehouden. Wat heeft het voor zin als Aalten daar een eigen beleid gaat doen t.o.v. buurgemeenten enz.? Dat er aandacht is voor bewustwording, intern en in de raad, prima. Rond datagericht werken. Is er genoeg eigenaarschap? Ik weet niet wat de maatstaf daar is maar daar is onze organisatie wel degelijk bij betrokken. Het is een gevoelig onderwerp en daar zijn wij ons zeker bewust van.

Mevrouw Hoezen: Het punt wat ik naar voren bracht is hoe gaan wij om met data. En dan heb ik het toch wel over Datalab. Openbare data worden toch wel gecombineerd met data van gemeenten? Wat wij missen is hoe de data wordt verkregen en hoe wordt daarmee omgegaan. Hebben wij voldoende inzichtelijk hoe wij met die data omgaan?

Burgemeester Stapelkamp: U had het over openbaar en niet-openbaar. Nu is ook de Wet Open Overheid van toepassing geworden. Dus er is veel meer informatie openbaar. Alle informatie waar wij over beschikken, tenzij er sprake is van een wettelijke uitzondering, is in principe nu openbaar. Het onderscheid tussen openbaar en niet-openbaar is een stuk kleiner geworden.

De heer Hollema vraagt op welke wijze de resultaten van Datalab, de genomen besluiten hebben beïnvloed. Wat is er gedaan met de data? Als u dat niet kunt beantwoorden dan baart mij dat behoorlijk zorgen. Want we investeren er best wel veel in.

Burgemeester Stapelkamp antwoordt dat hij deze informatie niet paraat heeft.

Wethouder Kok: We zijn pas gestart. U heeft kunnen lezen dat er pas in een paar onderdelen informatie wordt verzameld om te komen tot gegevens die inderdaad kunnen leiden tot aanpassingen van het beleid. Bv. bij het onderzoek naar ondermijning is dat geweest. Resultaten daaruit zijn van invloed geweest op ons ondermijningsbeleid.

Burgemeester Stapelkamp: Maar dan vooral op de uitvoering. Dan breng je in kaart waar zitten verdachte signalen, gebieden, verschijnselen. Het is heel veel informatie maar daar wordt het beleid niet direct mee beïnvloed. Daarmee kan je gerichter te werk gaan. Dat soort zaken loopt. Extra formatie. Wij hebben hierin al extra geïnvesteerd. Over ongeveer 2 weken krijgt u het uitvoeringsprogramma. Daar is ook nog wat ruimte voor allerlei wensen. Doen wij genoeg? Als overal extra naar toe moet dan moeten we kijken waar het uit betaald kan worden. Het staat u vrij een amendement in te dienen om geld toe te voegen aan de personeelsbegroting.

Mevrouw Hoezen merkt op dat de raad over het budget gaat. Het argument van hoe gaan we het dan betalen, daar zullen we het dan onderling over moeten gaan hebben.

Burgemeester Stapelkamp: Als u dat wilt dan horen wij dat. Wij hebben al forse inzet gepleegd, in deze begroting. Is het genoeg? Dat ligt ook aan de ambities. Uitdagingen die voor ons liggen zijn gigantisch, er wordt heel veel van ons gevraagd.

De heer Hollema: U maakt een karikatuur van alles en nog wat. Dat is niet nodig. Wij zijn blij met de extra formatie. Het gaat er wel om wat de raad in de toekomst gaat doen. Moeten we het hierbij houden, naar beneden bijstellen of een tandje bij. Dat is een goede discussie in de raad.

Burgemeester Stapelkamp: Met deze begroting investeren wij flink in onze personeelsbegroting en als het nog meer moet, dan horen wij dat.
Wethouder Kok: Stelposten. Ik denk dat bedoeld wordt de grote posten, bv. € 250.000 ruimtelijke ontwikkeling. Wij noemen het geen stelposten. Zodra wij daar een beter beeld bij hebben gaan wij dat aan u voorleggen. Kan de OZB nu niet omhoog? Ja, dat kan. Tarieven worden bepaald in december in de verordening. Wij zijn niet voornemens om de OZB extra te verhogen. Maar dat is uiteindelijk een politieke discussie. Zorgen over de Algemene Reserve. Daar moet u altijd zorgen over hebben. De zorgen zijn bij ons wel iets toegenomen vanavond, door allerlei zaken die gedaan moeten worden. De Algemene Reserve is ervoor om toekomstige onverwachte uitgaven te kunnen dekken. In de eerste helft van volgend jaar willen we alles nog weer eens in beeld krijgen. Hoeveel risico's er zijn etc. Om te kijken of wij nog steeds de goede (10 miljoen) lijn hebben. De komende vier jaar loopt de solvabiliteit wel wat terug. Die staat op oranje. Groen, zou mooi zijn maar dan moet deze boven de 50% terechtkomen. Dat gaat in deze bestuursperiode niet lukken.
De heer Koskamp: BBB-HMV wil niet persé dat de OZB hoger wordt. Maar hoe gaan we voorkomen dat we volgend jaar in één keer een hele stap gaan maken?
Wethouder Kok kan niets garanderen. Omdat we niet weten welke besluiten de gemeenteraad gaat nemen met alle ambities die wij vanavond gehoord hebben. Er staat nu niet een meerjaren-OZB-verhoging in de begroting, wat er in het verleden wel stond.

Discussiepunten.

- **In hoeverre willen wij als gemeenteraad betrokken worden bij het project dienstverleningsconcept en wat vinden we dan belangrijk;**
- **In hoeverre moet met privacy, bescherming persoonsgegevens en omgaan met data meer op de agenda komen;**
- **Steviger inzetten op het versterken van de eigen organisatie;**
- **Startnotitie dienstverleningsconcept.**

Tweede termijn.
Discussiepunten: Startnotitie dienstverleningsconcept en in hoeverre de gemeenteraad betrokken wordt bij het project.
Mevrouw Hoezen: Het hoeft niet persé een startnotitie te zijn. Waar het ons om gaat is dat wij als raad het met elkaar over gaan hebben hoe wij de dienstverlening zien aan onze inwoners. Het is niet uitsluitend iets dat intern is qua bedrijfsvoering. Hoe zorgen we ervoor dat we niet alleen zichtbaar zijn maar ook benaderbaar zijn. Mensen weten toch nog niet altijd goed genoeg waar ze terecht kunnen.
De heer Onstenk: Als je het vanuit de klant benadert, dan moet je ook de klanten betrekken. Hoe dit dan vorm moet krijgen hoeft wat ons betreft niet in een startnotitie. Je zou een klankbordgroep van burgers kunnen vormen om dit gestalte te geven. Dat zouden wij wel kunnen steunen.
De heer Koskamp: Het zou mooi zijn als er ook iets komt voor nieuwe inwoners. Dat zij meteen weten waar ze terecht kunnen. Hoe gaat het 'loket' er precies uitzien?
De heer Polman: We hebben het erover gehad dat we steeds meer gaan digitaliseren naar de Cloud toe. Steeds meer informatie op internet vindbaar moet zijn. Wij horen de BBB-HMV steeds weer terugkomen op die loketfunctie. Hoe ziet u dat voor zich? Aan de ene kant de transitie naar meer digitaal, maar u wilt ook weer een fysiek loket neerzetten.
De heer Koskamp: Er wordt geopperd dat er een loket in Dinxperlo en in Aalten zou komen. Wordt het daar duidelijker van of juist niet? Er is een nieuwe website in de lucht, daar is ook al heel veel mogelijk. Het hoeft niet persé een loket te zijn, maar mensen moeten weten waar ze moeten zijn.
De heer Hollema: Een startnotitie of niet. De suggestie wordt gewekt dat er een vaste procedure is voor een startnotitie. Dat is niet zo, het is vormvrij. Genoemd wordt een klankbordgroepje van een paar burgers. Als er een A4tje is met wat we gaan doen, dan kan dat een startnotitie zijn. Het gaat vooral om het proces hoe wij dit aan de voorkant in de raad gaan bespreken. We kunnen het heel ingewikkeld maken maar ook heel eenvoudig houden. Een loket of digitaal. Bij het dienstverleningsconcept gaat het juist om de integrale blik. Hoe werkt alles bij elkaar. Een loket zou kunnen, maar ook dat bepaalde aanvragen thuis gebeuren. Het kan verschillend zijn voor allerlei aspecten. Je wilt al die aspecten bekijken en dat gaat echt de burger aan.
De heer Van der Berg: Je moet het integraal bekijken. Er zijn veel mensen in Aalten die zijn niet in de digitale wereld opgegroeid. Die hebben moeite om iets op te zoeken. Er moet wel een loket zijn waar mensen terecht kunnen.
De heer Polman: Wij zijn niet tegen een loket. We gaan qua transitie steeds meer digitaal. Een combinatie van beide lijkt interessant. We gaan meer fysiek en meer digitaal, is tegenstrijdig.

De heer Holtman: Het is een uitvoeringsvraagstuk. Het raakt onze inwoners, net als heel veel dingen. De vraag is hoe we een moderne dienstverlening kunnen organiseren en hoe kunnen we burgers en ondernemers zo goed mogelijk bijstaan. Dat zijn hele mooie kaders. Als er fundamentele veranderingen zijn horen we het. Of wij hier dit gesprek nu moeten voeren. Wat de CU betreft is dit uitvoering.
Mevrouw Hoezen: Discussie misschien niet hier in het kader van de begroting maar zeker wel op een later moment. Voor een belangrijk deel is het toch wel beleidsmatig.

Discussiepunt: In hoeverre moet privacy, bescherming persoonsgegevens en omgaan met data meer op de agenda komen?
Mevrouw Hoezen: Voldoende besproken.

Discussiepunt: Steviger inzetten op het versterken van de eigen organisatie.
De heer Hollema: We herkennen dat er stappen gemaakt zijn en daar zijn we blij mee. Waar moet je op inzetten, is dit het nu? We zitten eigenlijk nog onder het gemiddelde. Is dat iets wat we willen of willen we stevig in het jasje zitten zodat we wat weerbaarder zijn? Dat hoeft niet nu, want je kunt ook niet alles in één keer. Maar wel hoe je de volgende stappen gaat maken.
De heer Koskamp: Daar hoort wel bij dat we moeten kijken welke dingen we zelf gaan doen en wat we gaan uitbesteden. Er zijn budgetten om iets uit te besteden. Daar moet meer duidelijkheid over komen.
De heer Onstenk: Moeilijk om gemiddelden met elkaar te vergelijken. We zitten op een bepaald niveau. Dit zegt echter niets over de work- load van medewerkers. Misschien schuiven we als raad wel heel veel dingen op het bordje van de ambtenaren.
De heer Van den Berg: Eens met voorgaande spreker. Wat zegt een gemiddelde?
Mevrouw Hoezen: Wij zouden het willen specificeren per taakveld en wat vinden wij belangrijk als raad. Daar moet niet alleen budget voor zijn, maar ook personeel. Om nu een discussie te voeren over 6,8 is wel of niet genoeg lijkt ons vrij zinloos.
De heer Hollema: Een gemiddelde zegt wel iets, niet alles qua informatie. Met die informatie kun je iets doen of negeren.

Conclusie. De voorzitter concludeert dat er geen toezegging is gedaan en dat dit onderdeel naar de raadsvergadering van 1 november 2022 gaat.

3. Onderdeel 3 Paragrafen	

Eerste termijn
De heer Koskamp: AGEM. Er staat ‘onderlinge samenwerking ontstaat’. Er wordt gesuggereerd dat er nu niks is. Is er dan helemaal geen samenwerking?
Mevrouw Hoezen: Rechtmatigheidsverantwoording die het college moet gaan doen vanaf het verslagjaar 2023. Dat is deze begroting. In hoeverre moeten wij daar als gemeenteraad bij stil staan? Het budgetrecht van de gemeenteraad. Deze begroting bevat aardig wat posten, nog nader in te vullen. Wat vinden wij daarvan? Wat de PP fractie betreft wat ondemocratisch, want je doet de controle achteraf. De gemeenteraad kan dus niet meer bijsturen. Het is praktisch, maar volgens ons niet zoals het zou moeten zijn. Zouden we dit niet op een andere manier moeten doen bv. toch in de Algemene Reserve of een opdracht naar het college om een bepaald onderwerp verder uit te werken en daar dan al iets van een globaal budget aan te verbinden?

Reactie college
Wethouder Kok: AGEM. U moet het niet lezen alsof nu in één keer de samenwerking gaat starten. Die is er zeker al. Je zou iets anders kunnen suggereren, maar dat is zeker niet de bedoeling. Krijgt de gemeenteraad een positie in het kader van de rechtmatigheid? Ja. De gemeenteraad gaat dit vaststellen. Het college is hier al mee bezig. U wordt daar zeker bij betrokken en dit zullen we ook via de Financiële Commissie doen.
Het klopt dat er in tegenstelling tot andere jaren nu meer gekozen is voor een aantal grote opgaven. Er zijn er vanavond een aantal genoemd. Hier zijn ook budgetten bij gezet. Waarvan wij de verwachting hebben dat dat ook het bedrag is dat we nodig hebben. Als de gemeenteraad dit vaststelt is het niet ondemocratisch maar democratisch vastgesteld. De wijzigingen, u heeft inmiddels ook de gevolgen van de septembercirculaire gehad, gaan tegenwoordig niet mee in 10 duizenden euro’s. De veranderingen gaan met zulke grote getallen, dat dit ook hele grote getallen lijken. Wij gaan geen extra geld uitgeven. We gaan kijken hoe we het zo kunnen maken dat we beleidsmatig de beste oplossingen kiezen voor onze inwoners. We denken dat we dat bedrag voor die opgave op dit moment nodig hebben. Daarmee hebben we ook aan willen geven dat we hele grote opgaves zien. Wmo, Jeugdzorg, Ruimtelijke ontwikkeling, Duurzaamheid, dat zijn de grote opgaves in deze begroting. En zo moet u die ook lezen.

De heer Hollema: Heel veel van die posten komen ook terug in het uitvoeringsprogramma. Kan de wethouder dat bevestigen? Het leest heel moeilijk als je het uitvoeringsprogramma niet kent. Achteraf was het misschien handig geweest om dit specifiek per punt aan te geven.
Wethouder Kok: We zijn bezig om het uitvoeringsprogramma vast te stellen waar bij individuele posten ook financiële middelen bij geraamd is. In het uitvoeringsprogramma zult u zien dat er af en toe verwijzingen worden gemaakt dat het geld al in de begroting zit.
Mevrouw Hoezen: Zorgen die globale budgetten niet voor onduidelijkheid. € 250.000 twee keer voorbij horen komen vanavond. Eén keer in het kader van de Omgevingswet en één keer in het kader van de Woningbouw.
Wethouder Kok: Er zit € 250.000 structureel in voor ruimtelijke ontwikkeling. Er zit € 250.000 in voor personeel in zijn algemeenheid. € 250.000 voor woningbouw is niet een aparte post. De kosten zullen fluctueren zoals eerder al aangegeven door leges, wel of niet verlengen contracten etc. Dat is geld dat in de begroting zit.
De heer Hollema: Het uitvoeringprogramma komt na de begroting. De wethouder geeft aan dit liever als één te hebben gehad. De wens van de raad was om dit tegelijkertijd te hebben maar het nadrukkelijke verzoek van het college was om dit pas na die tijd te leveren. Dit was geen wens van de raad.
Burgemeester Stapelkamp: Het was niet mogelijk om het tegelijkertijd aan te leveren, want daar was meer tijd voor nodig. Het was een samenloop van omstandigheden.

Discussiepunt
**** Budgetrecht en globale budgetten.***

Tweede termijn
Discussiepunt: Globale budgetten en budgetrecht
De heer Holtman: De PP fractie slaat de spijker op zijn kop. Die waarneming hebben wij ook gedaan. Als je naar verschillende posten kijkt, zit je al aan ruim € 1 miljoen waarvan je geen idee hebt waaraan het wordt uitgegeven. Wij delen uw observatie.
De heer Onstenk: De VVD fractie heeft hier vragen over gesteld. Als antwoord hebben wij gekregen dat wij tijdig geïnformeerd worden over de specifieke uitgaven.
De heer Hollema: Wij veronderstellen dat we meer weten op het moment dat het Uitvoeringsprogramma er ligt. Dat we dan meer kunnen inkleuren.
Mevrouw Hoezen: Het punt is dat het wel wordt gereserveerd. We weten alleen nog niet precies waarvoor. Het belemmert ons dan wel op het moment dat we het dan bv. hebben over de biodiversiteit. Want dan wordt de vraag gesteld: “waar haalt u het budget vandaan”.
De heer Polman: Wat is dan het alternatief. Je kunt ze eruit strepen, dan vallen ze in de Algemene Reserve. Dan zijn ze helemaal zoek. Of je zegt; we zijn het niet eens met de keuze die het college gemaakt. Kom dan met iets waarvan u vindt dat het daar wel in moet.
De heer Holtman: Wat mevrouw Hoezen aangeeft is wel een reëel risico. Als we straks de begroting behandelen met voorstellen om wat gelden te verschuiven dan zouden wij ook kunnen aangeven om dat van dat potje of van dat potje af te halen. Nu hebben wij totaal geen idee waar we dat geld aan gaan besteden. Het maakt de discussie wel moeilijk.
De heer Polman: We zijn nu bezig met de begroting en stel u vindt dat het geld beter of op een andere manier besteed moet worden dan staat het u vrij om dit hier te doen. Wij vinden het goed dat het college een potje reserveert voor bepaalde uitdagingen. Als we het er niet mee eens zijn, kunnen we ze er nu ook tussenuit strepen en in de Algemene Reserve stoppen.

Conclusie. De voorzitter concludeert dat er geen toezegging is gedaan en dat dit onderdeel naar de raadsvergadering van 1 november 2022 gaat.

Aldus vastgesteld door de gemeenteraad van Aalten in de openbare vergadering van 1 november 2022.

M.A.J.B. Fiering	mr. A.B. Stapelkamp
raadsgriffier	voorzitter